

Stockholms
stad

3.1.1-841/2015

Handbok

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott

Mars 2016

stockholm.se

Handbok - Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
Mars 2016

Dnr: 3.1.1-841/2015

Utgivare: Socialförvaltningen

Kontaktperson: Malin Eriksson

Innehåll

1. Allmänt om uppdraget	5
Inledning	5
Övergripande mål	5
Begreppsförklaringar och läshänvisning	5
FUT-uppdraget	6
Lagstiftning	6
<i>Socialtjänstlagen (2001:453)</i>	6
<i>Bidragsbrottslagen (2007:612)</i>	7
<i>Lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (2008:206)</i>	8
Socialstyrelsen	8
Stadens styrdokument	8
<i>Arbetsmaterial och mallar</i>	8
Övriga vägledning	8
2. Handlägningsprocessen	9
Inkommande information – nytt ärende	9
Förhandsbedömning	9
Att inleda utredning	10
Utredning	11
<i>Utredningsåtgärder</i>	11
<i>Om personen inte medverkar i utredningen</i>	12
<i>God man eller förvaltare</i>	12
Beslut om återkrav	12
<i>Förutsättningar för beslut om återkrav</i>	13
<i>Hur mycket ska återkrävas?</i>	14
<i>Kommunicering</i>	15
<i>Återkrav i förhållande till polisanmälan</i>	15
<i>Uppföljning av återkrav</i>	15
Beslut om polisanmälan	19
<i>Förutsättningar för misstanke om brott</i>	19
<i>Farebrott</i>	20
<i>Frivillig rättelse</i>	21
<i>Polisanmälan</i>	21
<i>Uppföljning av polisanmälan</i>	22
<i>Domstolens arbete</i>	24
Avsluta utredning/ärendet	25
Processkarta	26
3. Sekretess	28
Utredningsåtgärder utan samtycke	28
Sekretess mellan stadsdelarna/annan kommun	28
Sekretess mellan ärenden	29
<i>Dokumentation</i>	29
Uppgiftslämnande mellan myndigheter	29
<i>Dokumentation</i>	30
Sekretess mot part	31

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
4 (46)

4. Efterkontroll	32
5. Handläggning i paraplysystemet	33
<i>Registrering/Samhörighet</i>	33
<i>Diarieföring/ Årendediarium</i>	34
<i>Inkommande information</i>	34
<i>Aktupplägg</i>	36
<i>Utredning</i>	37
<i>Journalanteckning</i>	37
<i>Dokumenthanteraren</i>	37
<i>Beslut</i>	38
<i>Ändringshistorik</i>	42
<i>Uppföljning</i>	45
<i>Återbetalningar</i>	45
<i>Avslut av ärende</i>	45

1. Allmänt om uppdraget

Inledning

Denna handbok beskriver handlägningsprocessen i en utredning vid misstanke om en felaktig utbetalning och/eller bidragsbrott (FUT-utredning). För att avgöra om det skett en felaktig utbetalning utgår utredningen från riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd. Arbetet mot felaktiga utbetalningar ska präglas av öppenhet, objektivitet, proportionalitet och noggrannhet.

Syftet med handboken är att ge stöd och handledning i arbetet samt leda till likabehandling i staden när det gäller utredningar om felaktiga utbetalningar och misstänkt bidragsbrott. En förutsättning för arbetet är att socialtjänsten utreder, fattar beslut och konsekvent följer upp sina återkrav. Utgångspunkten för arbetet är relevant lagstiftning och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

Felaktiga utbetalningar kan uppkomma av olika orsaker till exempel till följd av att den sökande medvetet lämnar oriktiga uppgifter eller genom att den sökande saknar kunskap om regelsystemet. En felaktig utbetalning kan även bero på interna felaktigheter i handläggningen av ekonomiskt bistånd.

Det är kommunernas socialnämnder som ansvarar för handläggningen och i Stockholms stad utförs detta av stadsdelsnämnderna och socialnämnden (enheten för hemlösa). I dokumentet används fortsättningsvis begreppet socialtjänsten som sammanfattning för dessa nämnder.

Övergripande mål

Stockholms stads övergripande mål vid handläggningen av ekonomiskt bistånd är att rätt bistånd ska betalas till rätt person. Om det i ett ärende upptäcks att det finns en misstanke om en felaktig utbetalning ska detta utredas. Utredningen syftar till att klargöra om det skett en felaktig utbetalning eller inte. Utifrån utredningen bedöms om det finns grund för beslut om återkrav och/eller polisanmälan. FUT-utredningen ska bedrivas åtskild från eventuell parallell biståndsutredning och alltid göras av annan handläggare.

Begreppsförklaringar och läshänvisning

FUT: Stadens förkortning på felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
6 (46)

FUT-utredare: Stadens förkortning på utredaren av felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

FUT-uppdraget

Inom ramen för utvärderingen¹ av stadens FUT-arbete, 2014, definierades FUT-uppdraget enligt följande:

- Utreda misstankar om felaktig utbetalning och beslut om återkrav/polisanmälan
- Uppföljning av fattade beslut*
- Utreda ersättningstalan
- Introducera nyanställda om FUT
- Vägleda om ett ärende ska FUT-anmälas eller inte
- Återkoppla FUT-upptäckter till chef och i vissa fall socialsekreterare
- Vid behov delta i ärendedragningen för socialsekreterarna
- Eventuellt ha särskilda temagenomgångar om kontrollmetoder t.ex. deklarationsgenomgång.

*Antalet ärenden under uppföljning ökar varje år, där framförallt återbetalning i enlighet med återkravsbeslut kräver ett aktivt arbete. Arbetet med uppföljningen av återkraven behöver inte ingå i FUT-utredarens uppdrag utan kan även organiseras på annat sätt.

Lagstiftning

De lagar som främst reglerar arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott inom ekonomiskt bistånd är:

- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Förordning (2008:975) om uppgiftsskyldighet i vissa fall enligt socialtjänstlagen (2001:453)
- Kommunallagen (1991:900)
- Förvaltningslagen (1986:223)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Bidragsbrottslagen (2007:612)
- Lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen

Nedan beskrivs den lagstiftning som framförallt berör arbetet.

Socialtjänstlagen (2001:453)

I de fall en person har beviljats ekonomiskt bistånd på felaktiga grunder finns det en återbetalningsskyldighet vilket regleras i 9 kap 1 § SoL. Den felaktiga utbetalningen kan bero på att den enskilde har lämnat oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att lämna uppgifter förorsakat att bistånd beviljats på felaktiga grunder. När

¹ Se vidare i Lägesrapport över arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott, dnr 3.1-570/2014

det har konstaterats att den enskilde förorsakat den felaktiga utbetalningen föreligger ett strikt ansvar att återbetala.

I vissa fall om en person som har tagit emot bistånd obehörigen eller med för högt belopp och skäligen borde ha insett detta kan socialtjänsten återkräva även detta. I dessa ärenden ska socialtjänsten ha en mer restriktiv hållning vid beslut om återkrav.

Socialtjänstens beslut om återkrav reglerar en persons skyldighet att återbetala. Återbetalning sker i första hand på frivillig väg. Om en person inte återbetalar skulden till socialtjänsten kan socialtjänsten väcka talan om ersättning hos Förvaltningsrätten. Möjligheten att genomföra en ersättningstalan förutsätter att personen har en betalningsförmåga och att tre år inte har passerats sedan biståndet utbetalades. (9 kap 3 § SoL)

Om ett återkrav beslutas på felaktiga grunder eller om det finns andra skäl kan socialtjänsten efterge beslutet om återkrav (9 kap 4 § SoL).

Bidragsbrottslagen (2007:612)

Enligt 6 § bidragsbrottslagen ska socialtjänsten göra en polisanmälan om det finns misstanke om brott. Bestämmelsen innebär en skyldighet att göra en anmälan vid misstanke om bidragsbrott. Det är alltså inte möjligt att avstå från anmälan t.ex. på grund av att andra sanktioner drabbar personen eller på grund av social hänsyn.

Bidragsbrottslagen omfattar ekonomiska förmåner som betalas ut för personligt ändamål och som beslutas av Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala Studiestödsnämnden, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, kommunerna eller arbetslöshetskassorna.

Lagen innebär att den som lämnar en oriktig uppgift och därmed orsakar en felaktig utbetalning döms för bidragsbrott. Det kan även omfatta den som lämnar en oriktig uppgift och orsakar en fara för en felaktig utbetalning (farebrott).

Det finns tre grader av bidragsbrott: ringa, normalgraden och grovt. Även grovt oaktsamma beteenden är straffbara som vårdslöst bidragsbrott.

Vid bedömningen av om en anmälan ska göras bör myndigheten göra en preliminär bedömning av om det föreligger uppsåt eller grov oaktsamhet. En anmälan ska ske "när det finns en välgrundad

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
8 (46)

anledning att anta att ett brott har begåtts". Någon värdering av om den bevisning som finns är tillräcklig för lagföring ska däremot inte göras av den anmälände myndigheten.

Lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (2008:206)

Lagen gäller sådana bidrag, ersättningar och lån för personligt ändamål (ekonomiska förmåner) som enligt lag eller förordning beslutas av Migrationsverket, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala Studiemedelsnämnden, Arbetsförmedlingen, kommunerna eller arbetslöshetskassorna.

Underrättelseskyldigheten innebär att myndigheterna är skyldig att underrätta varandra om det finns anledning att anta att en ekonomisk förmån felaktigt betalats ut eller betalats ut med för högt belopp. Socialtjänsten är frångången underrättelseskyldigheten och är enbart mottagare av underrättelser.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsens allmänna råd, föreskrifter och handböcker är en utgångspunkt i arbetet:

- SOSFS 2013:1 Allmänna råd om Ekonomiskt bistånd. Tillhörande handbok *Ekonomiskt bistånd* – Handbok för socialtjänsten (2013).
- SOSFS 2014:5 Dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS. Tillhörande handbok *Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten* (2015).

Stadens styrdokument

- Riktlinjer - Handläggning av ekonomiskt bistånd
- Riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning (2014)

Arbetsmaterial och mallar

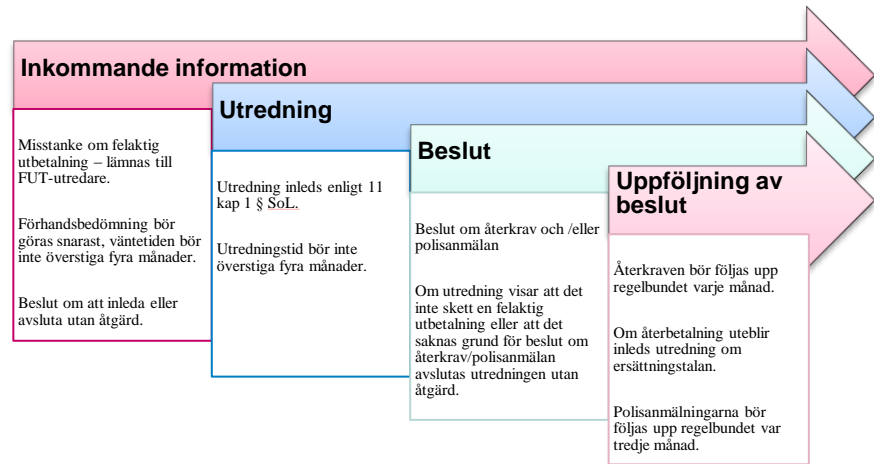
- Kommunicera utredning
- Polisanmälan
- Beslut om Återkrav/Eftergift återkrav
- Begäran handlingar ersättningstalan
- Kommunicera betalningsförmåga

Se vidare på stadens intranät och samarbetsyta gällande FUT.

Övriga vägledning

- RättsPM 2013:4 – Bidragsbrottslagen

2. Handläggningsprocessen

Inkommande information – nytt ärende

Socialtjänsten kan få kännedom om misstanke om en felaktig utbetalning antingen genom att det upptäcks internt eller via uppgifter från annan myndighet eller privatperson. Vanligtvis upptäckts en misstanke av handläggaren inom ramen för utredningen av rätten till ekonomiskt bistånd.

Uppgifter utifrån kan komma skriftligt, muntligt eller via e-post. Uppgifterna kan även grunda sig på en handläggares iakttagelse, t.ex. då en handläggare möter en klient som arbetar fast han uppger sig vara arbetslös. Om information kommer in muntligt ska den dokumenteras. Som ett stöd i arbetet med att ta emot en extern anmälan finns *mallen*: Stödfrågor för att ta emot en anmälan om FUT.

Ärendet lämnas som inkommande information till FUT-utredaren. För information om registrering i paraplysystemet *se vidare* i kapitel Handläggning i paraplysystemet.

Förhandsbedömning

FUT-utredaren gör en förhandsbedömning om det finns grund för att inleda utredning. Förhandsbedömningen är inte en mindre utredning utan en bedömning av om det finns grund för att inleda utredning eller inte. En kort förhandsbedömning görs med genomgång av personakten och journalanteckningar. När det finns behov av att utreda ytterligare genom externa utredningskontakter inleds en utredning.

FUT-utredaren ska ställa sig frågan: Skulle jag fatta samma beslut om utbetalning om jag vetat om alla omständigheter jag vet nu? Om

svaret på denna fråga blir *ja*, kan en felaktig utbetalning inte anses ha skett och ställningstagandet blir: Att inte inleda utredning.

Underrättelser och anmälningar som är uppenbart grundlösa, oläsliga eller rör personer som aldrig varit aktuella inom socialtjänsten föranleder i regel inte någon åtgärd. Om socialtjänsten mottar en anmälan eller underrättelse där det är uppenbart att den är sänd till fel myndighet eller förvaltning bör den vidarebefordras rätt.

Beslut att inte inleda utredning - Om förhandsbedömningen leder till att inte inleda utredning fattas ett beslut enligt 11 kap 1 § SoL. Dokumentationen sker i den inkommande informationen och ärendet avslutas i systemet med ”ingen åtgärd”.

Av dokumentationen ska det framgå:

1. att en utredning inte inleds
2. datum (år, månad, dag) för beslutet
3. skälet till ställningstagandet
4. namn och befattning på den person som gjort beslutet

a) Om den informationen gäller, inte är eller har varit aktuell, ska dokumentationen sättas in i särskild pärm. Handlingarna ska förvaras i kronologisk ordning under en period på 5 år innan de gallras.

b) Om ärendet är aktuellt ska informationen förvaras i personakten. Informationen behöver inte kommuniceras med den det gäller.

Att inleda utredning

11 kap 1 § 1 st. SoL

Socialnämnden ska utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden.

Utredningen om misstanke om felaktig utbetalnings görs inom ramen för en FUT-utredning, utredningstyp Misstänkt FUT.

Huvudregeln är att socialtjänsten ska ha den enskildes samtycke för att inleda utredning om honom eller henne men en utredning om eventuell felaktig utbetalning är ett undantag från denna huvudregel. Detta beror på att det är en sammanställning av fakta som syftar till att göra det möjligt för nämnden eller delegaten att fatta ett korrekt beslut för att ta tillvara på kommunens intresse.

FUT-utredningen bedrivs åtskild från eventuell ekonomiskt biståndsutredning. En FUT-utredning kan även inledas på en annan förvaltning än den som utreder rätten till bistånd.

Utredning

FUT-utredningen avser att utreda om det skett en felaktig utbetalning och de utredningsåtgärder som vidtas görs för att utreda om det skett en felaktig utbetalning eller inte.

Utredningsåtgärder

I samband med en FUT-utredning behöver en rad kontroller göras för att kunna sammanställa ett beslutsunderlag. Till stor del används samma kontrollmetoder som vid handläggningen av ekonomiskt bistånd, *se vidare* i Riktlinjer - Handläggningen av ekonomiskt bistånd.

De samtycken som lämnats i samband med ansökan om ekonomiskt bistånd gäller inte vid FUT-utredningen. Om det inom ramen för FUT-utredningen krävs externa kontakter ska ett samtycke inhämtas. Samtycke kan inhämtas muntligt eller skriftligt. Ett muntligt samtycke ska dokumenteras i journal. Om det behövs ett skriftligt samtycke bör *mallen* för medgivande FUT användas.

I vissa fall och endast om det inte är möjligt att få uppgifterna från den enskilde kan kontakter tas utan samtycke. *Se vidare* i kapitel Sekretess.

I de fall personen inte medverkar kan socialtjänsten behöva fatta beslut på befintligt underlag. *Se vidare* i avsnitt Om personen inte medverkar i utredningen.

Uppgiftsinhämtning enligt lag

Socialtjänsten har enligt lag rätt att inhämta vissa uppgifter från andra myndigheter utan den enskildes samtycke. Det gäller Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och arbetslöshetskassorna. (11 kap 11§ SoL och förordning om uppgiftsskyldighet i vissa fall enligt socialtjänstlagen)

Offentliga uppgifter

Offentliga uppgifter som kan inhämtas digitalt via t.ex. tjänster hos Infotorg så som Företag-, Person-, Fordon, Fastighets- och Kreditrapporter kräver inte den enskildes samtycke.

Om offentliga uppgifter behöver inhämtas muntligen krävs inget samtycke om utredaren anger att den ringer från Stockholms stad och i övrigt inte lämnar ut några sekretessbelagda uppgifter.

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
12 (46)

Om personen inte medverkar i utredningen

I de fall en person inte medverkar i utredningen får beslut tas på befintligt underlag. Det innebär att återkravet och/eller polisanmälan omfattar utredningsperioden istället för den faktiska perioden för den felaktiga utbetalningen.

Att en person inte medverkar i utredningen får inte medföra att den därmed undanhåller sig ett återkrav och/eller en polisanmälan.

God man eller förvaltare

I vissa fall har personen som ansöker om bistånd en god man eller en förvaltare som ansöker om bistånd åt personen. I dessa fall kan det vara osäkert vem det är som lämnat oriktiga uppgifter och en bedömning görs i varje enskilt fall. Dessa ärenden bör samrådats med stadens jurister men även med polis eller åklagare.

I bedömning får hänsyn tas till följande:

- Vem som lämnat felaktiga uppgifter
- Vad som ingår i den gode mannen/förvaltarens uppdrag
- Vilken information som har lämnats mellan personen och gode mannen/förvaltare

Återkravet riktas vanligtvis till den person som har erhållit biståndet. Polisanmälan kan medföra att antingen personen som har erhållit bistånd och/eller att den gode mannen/förvaltaren polisanmäls. Vem som polisanmäls beror på deras olika medverkan i de felaktiga uppgifterna. Enligt bidragsbrottslagen är det den som orsakat den felaktiga utbetalningen som ska polisanmälas.

I de fall det framkommit att den gode mannen/förvaltaren har misskött sitt uppdrag bör detta rapporteras till överförmyndarnämnden.

Beslut om återkrav

I följande avsnitt beskrivs återkravsprocessen.

 Kontroller och vad som övrigt framkommit i ärendet dokumenteras i journalanteckning och sammanställs därefter i en utredning som ska kommuniceras med den det gäller.

Av utredningen ska det framgå:

- Att nämnden överväger att återkräva felaktigt utbetalt belopp.
- Hur mycket pengar som felaktigt har utbetalats, för vilken period samt utbetalningsdatum.
- Anledningen till utredningen.
- Vad som framkommit i utredningen och hur.

- Sammanfattande motivering om grunden för återbetalningsskyldigheten dvs. 9 kap 1 § SoL.

 Använd mallen ”Utredning felaktig utbetalning”.

Grunden för återkrav enligt 9 kap 1 § SoL är att ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1 § SoL har utbetalts på felaktiga grunder eller att socialtjänsten av misstag gjort en felaktig utbetalning som den enskilde borde ha insett var fel.

Förutsättningar för beslut om återkrav

Enligt 9 kap 1§ 1 st. SoL får socialnämnden återkräva ekonomiskt bistånd som betalats ut för mycket om någon

- har lämnat oriktiga uppgifter eller
- har låtit bli att lämna uppgifter eller
- på annat sätt har förorsakat att ekonomiskt bistånd beviljats felaktigt eller med för högt belopp

Socialtjänsten kan återkräva för högt utbetalt bistånd även om den enskilde inte haft för avsikt att orsaka en felaktig utbetalning. Det räcker att felaktiga uppgifter faktiskt har lämnats och att detta *orsakat* den felaktiga utbetalningen från socialtjänstens sida. Detta skiljer sig från polisanmälan och skadeståndsyrkandet som förutsätter att den enskilde uppsåtligen eller i vart fall av grov oaktsamhet orsakat felaktiga utbetalningen eller fara för den.

Paragrafen omfattar inte enbart uppgifter som den enskilde lämnar eller utelämnar, utan även om personen på *annat sätt* orsakat felaktig utbetalning. Det kan vara fråga om att den enskilde har lämnat oriktig handling, manipulerat sin närvarorapport eller ansökt om bistånd för en utgift som han eller hon inte hade för avsikt att betala. I det senare fallet ska socialtjänsten styrka att den enskilde inte hade för avsikt att betala utgiften som han eller hon sökte bistånd för. T.ex. en person som söker försörjningsstöd till A-kassa utan att vara medlem i A-kassan. Det kan även avse när en person söker bistånd samtidigt som den har sökt ersättning från t.ex. Försäkringskassan men inte uppger det på ansökan. Om personen inte redovisar det på ansökan har socialtjänsten inte haft möjlighet att bevilja mot återbetalning och återfå en retroaktiv utbetalning.

Socialtjänstens misstag

Enligt 9 kap 1§ 2 st. SoL får socialnämnden återkräva ekonomiskt bistånd som betalats ut för mycket om någon

- har tagit emot ekonomiskt bistånd som socialtjänsten utbetalat felaktigt eller med för högt belopp och om personen *skäligen borde ha förstått detta*

Enligt 9 kap 1 § 2 st. SoL kan alltså återkrav göras även om socialtjänsten själv av misstag gjort den felaktiga utbetalningen. Det krävs då att den enskilde skäligen borde ha insett felet. Det är framförallt uppenbara fel som till exempel när socialtjänsten råkar betala ut ett belopp med en nolla för mycket. Ett annat exempel är när en faktura för en hotellkostnad betalas till klienten istället för till hotellet. Vid bedömningen av återkrav enligt detta lagrum bör en restriktiv tolkning göras. Det kan emellertid vara svårt för FUT-utredaren att avgöra om den enskilde insåg eller skäligen borde ha insett att han eller hon fick för mycket pengar.

Bedömning måste göras från fall till fall beroende på bland annat:

- Beloppets storlek. Ju högre beloppet är desto större anledning att anta att den enskilde insåg eller skäligen borde insett felet.
- Den enskildes egen förklaring i kommunikeringen.
- Den enskildes mentala hälsa och kognitiva förmåga.
- Om den enskilde har fått del av normberäkningen.
- Den enskildes tidigare agerande. En person som tidigare visat prov på att han eller hon har god insikt i hur mycket pengar han eller hon har rätt till, anses även kunna inse att han eller hon har fått för mycket.

Interna felaktigheter – grund för återkrav saknas

I vissa fall har socialtjänsten beviljat bistånd i handläggningen och personen beviljas för mycket bistånd men det saknas grund för återkrav. Det kan till exempel vara när en klient uppgett en inkomst på ansökan men handläggaren missar att ta upp detta som en inkomst. Det kan även vara när den sökande till exempel uppgett på ansökan att barnen omfattas av ansökan. Den sökande lämnar senare ett brev och berättar att barnen är utomlands och inte ska räknas med. Handläggaren missar detta och beviljar ändå bistånd till barnen.

Hur mycket ska återkrävas?

Så långt det är möjligt ska socialtjänsten beräkna vilket belopp som skulle ha utbetalats om de korrekta uppgifterna i ärendet hade varit kända, eller om socialtjänsten inte av misstag hade betalat ut för mycket pengar. Detta belopp ska därefter stämmas av mot det belopp som faktiskt utbetalats. Mellanskillnaden utgör då det felaktigt utbetalda beloppet som ska återkrävas.

Det kan dock i vissa situationer vara svårt eller omöjligt för socialtjänsten att med exakthet bestämma hur stort belopp som ska återkrävas, eftersom personen inte medverkat. Om det är okänt för socialtjänsten hur stort belopp som har betalats ut felaktigt ska hela det belopp som utbetalats under den period som utreds återkrävas.

Kommunicering

Innan beslut fattas om återkrav ska utredningen kommuniceras med den det gäller. Den enskilde ska få tid på sig att bemöta det som framkommit. Mellan 1-2 veckor kan vara rimlig tid beroende på materialet och om det även krävs att den enskilde ska komplettera med andra uppgifter. Utredningen kommuniceras företrädesvis skriftligen. I vissa fall kan det vara lämpligt att kalla den enskilde till ett möte för att få frågor spontant besvarade. I dessa fall bör den skriftliga utredningen kommuniceras efter mötet.

Det finns inget formkrav på hur den enskildes svar på kommunikationen ska vara utformat. Vid muntligt svar ska socialtjänsten dokumentera den enskildes synpunkter och uppgifter. Dokumentationen ska vara tydlig, saklig och återge det som den enskilde har framfört. FUT-utredaren kan med fördel läsa upp det man har dokumenterat och få bekräftat att det är korrekt uppfattat. Den enskildes synpunkter vägs därefter in i det slutliga beslutsunderlaget.

Om den enskilde inte går att nå, *se vidare* i kapitel Sekretess, avsnitt Uppgiftslämnande mellan myndigheter.

Återkrav i förhållande till polisanmälan

Bestämmelsen om återkrav enligt SoL varken ersätter eller inskränker skyldigheten att göra polisanmälan och kräva skadestånd om brott misstänks ha begåtts. Ett beslut om återkrav ska fattas oavsett om skadestånd yrkas i polisanmälan eller ej.

Beslutet om återkrav är självständigt i förhållande till polisanmälan och skadeståndsyrkande. Även om polis och åklagare inte skulle anse brott vara styrkt och lägger ner förundersökningen, eller om tingsrätten skulle fria den enskilde från brottsmisstanke är inte det ett skäl att efterge återkravet.

Socialtjänsten kan däremot inte begära dubbel återbetalning vilket innebär att om skadeståndet blir fastställt i en bidragsbrottsdom så ska återkravet efterges för motsvarande belopp.

Uppföljning av återkrav

Socialtjänsten ska verka för att den enskilde frivilligt återbetalar återkravet. Huvudregeln är att en person som har fått för mycket pengar snarast ska återbetala hela summan.

Beslut om återkrav bör regelbundet följas upp varje månad. Kravfunktionen bevakar återbetalningar och återkopplar varje månad till FUT-utredaren i de fall en återbetalning uteblir.

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
16 (46)

När en återbetalning uteblir bör kontakt tas med den enskilde, an-
tingen via brev eller telefon, för att diskutera varför personen inte
återbetalar sin skuld.

I de fall en frivillig återbetalning inte fungerar ska en utredning in-
ledas om att eventuellt väcka talan om ersättning hos förvaltnings-
rätten. Socialtjänstens beslut om återkrav saknar exekutionstitel till
dess att ansökan om ersättningstalan har bifallits i domstol. Social-
tjänsten har tre år från det att biståndet utbetalades på sig.

Se vidare i avsnittet kring ersättningstalan.

Återbetalning

Kravfunktionen på förvaltningen ansvarar för fakturering av åter-
krav via Serviceförvaltningen och bevakar eventuella återbetalning-
ar. Kravfunktionen ska registrera återbetalningar i separat system i
paraplyet. I de fall en återbetalning uteblir ska ärendet överlämnas
till FUT-utredaren för vidare utredning.

När treårsgränsen har passerat

I de fall tre år har passerat sen biståndet utbetalades saknas möjlig-
het att driva ärendet till domstol. I de fall det pågår en frivillig åter-
betalning bevakas ärendet löpande. I de fall det saknas en återbetal-
ning avslutas ärendet genom dokumentation i journal och registre-
ring av ändringshistorik i återkravsbeslutet.

Kraveftergift

Enligt SoL 9 kap 4 § 2 får socialnämnden helt eller delvis efterge
ersättningsskyldighet som föreligger enligt 9 kap 1 §.

Socialtjänsten *ska* efterge om det framkommer nya uppgifter som
visar att beslutet varit helt eller delvis inkorrekt.

Socialtjänsten *bör* efterge sitt återkrav om det är uppenbart att den
enskilde inte får betalningsförmåga inom 3 år från att den felaktiga
utbetalningen skedde. Bedömningen kan grunda sig på om den en-
skilde har:

- Pension och saknar betalningsförmåga
- Sjukersättning och saknar betalningsförmåga
- Långvarigt nedsatt arbetsförmåga

Beslut att efterge ersättningsskyldigheten kan omfatta hela beloppet,
eller en del av beloppet. Beslut att efterge kravet ska dokumenteras

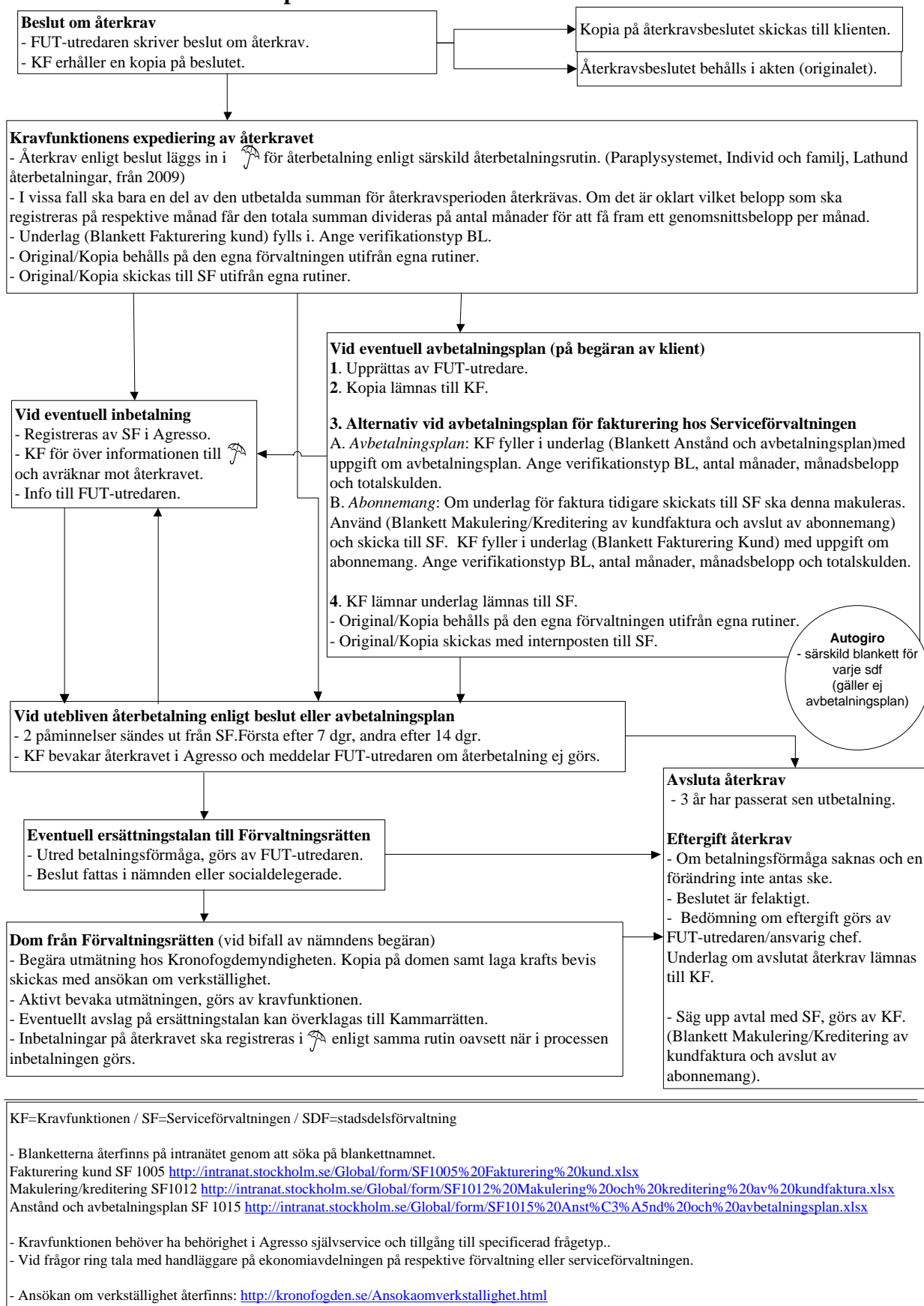
och expedieras till den enskilde. Beslut om eftergift är ett enskilt beslut se *mall* Beslut återkrav där beslut om eftergift ingår.

Ersättningstalan

För handläggning av ersättningstalan se *vidare* i Riktlinjer - Handläggning av ekonomiskt bistånd.

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
- 18 (46)

Återkravsprocessen

Beslut om polisanmälan

Polisanmälan enligt 6 § bidragsbrottslagen ska ske när det finns anledning att anta att ett brott har begåtts. Innan en polisanmälan görs ska kommunen ta ställning till om eventuellt uppsåt eller om grov oaktsamhet föreligger. Om det finns en brottsmisstanke får kommunen inte avstå från att göra polisanmälan för att personen har återbetalat det felaktigt utbetalda beloppet.

Innan beslut om polisanmälan ska utredningen av den felaktiga utbetalningen vara klar och ligga till grund för beslutet. Socialtjänsten är inte skyldig att underrätta den enskilde om att polisanmälan gjorts eftersom åtgärden inte är ett sådant förvaltningsbeslut som avses i FL 21 § och faller utanför ramen för myndighetsutövningen.

Förutsättningar för misstanke om brott

Om bedömningen görs att den enskilde genom att lämna en oriktig uppgift medvetet förorsakat en felaktig utbetalning eller en risk för felaktig utbetalning finns det anledning att anta att ett brott har begåtts. Den enskilde ska ha agerat med uppsåt eller grov oaktsamhet. För straffansvar ska samtliga objektiva brottsförutsättningar täckas av uppsåt. I de fall förutsättningarna är uppfyllda ska en polisanmälan göras.

Objektiva rekvisit:

En handling dvs. att en person lämnar oriktiga uppgifter och därmed orsakar en felaktig utbetalning eller en fara för felaktig utbetalning.

Med *oriktig uppgift* avses inte endast osann uppgift utan även en ofullständig uppgift, dvs. ett partiellt förtigande av sanningen.

Vanligtvis sker den oriktiga uppgiften genom att personen lämnar felaktiga uppgifter på ansökningsblanketten eller utelämnar uppgifter.

Subjektiva rekvisit (rekvisit för personligt ansvar):

Avsikten hos den enskilde dvs. personens tankesätt vid handläggningens utförande. Det subjektiva rekvisitet delas upp i uppsåt och oaktsamhet. För att den enskilde ska hållas ansvarig krävs att han eller hon haft uppsåt eller avsikt beträffande såväl sin *gärning* som *effekten* av sin handling.

Med *uppsåt* menas den enskildes medvetenhet om och avsikt med sitt handlande. Den enskilde ska medvetet ha lämnat en oriktig uppgift och ha haft för avsikt att orsaka en felaktig utbetalning.

Med *grov oaktsamhet* menas medveten oaktsamhet dvs. att personen är medveten om att det han/hon gör kan få en viss konsekvens. Till exempel en person som är medveten om att uppgifterna på ansökan inte är exakt korrekta men att personen chansar och ändå lämnar dessa.

Bedömning om uppsåt eller grov oaktsamhet bör ske utifrån:

- Den information som den enskilde har fått, muntlig och skriftlig. T.ex. bekräftelsen på mottagen information, information vid nybesök eller annan information som framkommer i journal.
- Den enskildes kognitiva förmåga och hälsa och vad som kan förväntas av denne.
- Den normala oaktsamheten som kan förväntas av andra som söker bidrag.
- Den enskildes tidigare beteende.
- Beloppets storlek, ju högre belopp desto större skäl att anta uppsåt.
- Den enskildes villighet att förklara det inträffade. Om den enskilde vägrar medverka till att bringa klarhet i det inträffade utgör detta skäl till att anta att uppsåt föreligger.
- Trovärdigheten i den enskildes förklaring.
- Aktivt handlande, t.ex. om den enskilde har förfalskat handlingar.

Att den enskilde inte visste att gärningen var brottslig eller att han/hon trodde att han/hon inte kunde dömas till ansvar saknar betydelse och fråntar inte den enskilde ansvaret över sin handling.

Farebrott

Bidragsbrott är konstruerat som ett farebrott. Det innebär att brottet fullbordas inte bara när den oriktiga uppgiften leder till felaktig utbetalning utan även då det finns fara för felaktig utbetalning. Här finns dock en möjlighet till frivillig rättelse, se nedan.

Faran måste vara konkret. Med konkret fara menas en avsevärd risk för att en felaktig utbetalning kan komma att göras. Konkret fara får normalt anses föreligga om den oriktiga uppgiften alternativt avsaknaden av uppgiften sannolikt inte skulle upptäckas vid den normala rutinmässiga kontroll som socialtjänsten utför.

Det finns alltså i allmänhet inte någon konkret fara om felaktigheten avser en uppgift som socialtjänsten alltid kontrollerar. Den enskildes uppfattning om det föreligger fara har ingen betydelse för denna bedömning.

Frivillig rättelse

I lagen finns vidare en bestämmelse om straffrihet vid frivillig rättelse som sker före utbetalningen. Bestämmelsen gäller frivillig rättelse och innebär en möjlighet för den som har lämnat en oriktig eller ofullständig uppgift att gå fri från straff om han eller hon *frivilligt* rättar uppgiften.

Straffriheten förutsätter att den korrigerade uppgiften leder till att förutsättningar finns för att ett korrekt beslut kan fattas. Rättelsen måste göras innan beslut fattas. Straffriheten förutsätter frivillighet i strikt mening. Om den enskilde fått veta att han eller hon kommer att bli föremål för granskning eller utredning om felaktig utbetalning, kan de åtgärder han eller hon vidtar normalt inte sägas ha skett frivilligt. Frivilligheten innebär således att rättelsen görs utan yttre påverkan, risk för upptäckt eller straff.

Polisanmälan

Om förutsättningarna för en bidragsbrottsanmälan föreligger ska ett beslut enligt 6 § bidragsbrottslagen fattas och en polisanmälan upprättas. I polisanmälan sammanställs relevanta uppgifter som framkommit i FUT-utredningen. Använd *mallen*: Anmälan av misstänkt brott.

Det är viktigt att brottsanmälan innehåller den information som är nödvändig för att polis och åklagare ska kunna starta och genomföra en utredning utan att behöva begära kompletteringar av sådan information som var känd vid anmälningstillfället. Det är också viktigt att anmälan innehåller en beskrivning av händelseförloppet i det aktuella ärendet. Utredningen ska även besvara om den sökande har fått tillfredsställande information om vilka regler som gäller och om den sökande varit medveten om konsekvenserna av sitt handlande.

Skadestånd - Polisanmälan ska även omfatta ett skadeståndsyrkande. Skadeståndet motsvarar det belopp som betalats ut felaktigt. Skadeståndskrav ska inte göras om den felaktiga utbetalningen är återbetald eller reglerad på annat sätt, eller om det gäller ett farebrott.

Om åtal väcks får socialtjänsten frågan om man önskar att åklagaren yrkar på skadestånd å socialtjänstens vägnar. Beroende på framgångarna med återkravsbeslutet kan socialtjänsten välja att vidhålla sitt yrkande på skadestånd eller att efterge skadeståndskravet.

Skadestånd kan tilldömas endast om den åtalade blir dömd för brottet. Om tingsrätten dömer ut skadestånd kan socialtjänsten ansöka om verkställighet hos kronofogdemyndigheten vilket är kostnads-

fritt. Ansökan sker ej automatiskt utan socialtjänsten måste själva göra ansökan när domen vunnit laga kraft. Kopia på domen skickas till kronofogdemyndigheten med en begäran om verkställighet av inbetalning av skadestånd.

Uppföljning av polisanmälan

Polis och åklagare ska underrätta socialtjänsten om deras beslut att t.ex. inte inleda en förundersökning, vilket brister ibland. Beslut om polisanmälan bör följas upp regelbundet var tredje månad eller vid behov för att få återkoppling om förundersökningen lagts ner, åtal väckts etc.

Polis och åklagares arbete

Polis eller åklagare ska normalt inleda en förundersökning så fort det finns anledning att anta att ett brott har begåtts.

En förundersökning behöver inte inledas eller kan läggas ner om:

- det är uppenbart att brottet inte går att utreda,
- fortsatt utredning skulle bli så dyr att det inte står i rimligt förhållande till brottet och om man kan anta att brottet inte skulle leda till svårare påföljd än böter,
- den anmälda handlingen inte är brottslig,
- brott kan inte bevisas,
- brottet är preskriberat,
- den enskilde lämnat landet för gott eller avlidit

Om polis eller åklagare bedömer att bevisen inte är tillräckligt starka för att väcka åtal fattas beslut om att förundersökningen läggs ner. I dessa fall bör socialtjänsten kontakta beslutande person och diskutera orsaken. Om socialtjänsten har en annan bedömning finns det möjlighet att begära överprövning av beslutet. *Se vidare* i avsnittet Begäran om överprövning.

Förundersökningssekretess

En polisanmälan och andra handlingar som hör till den omfattas enligt 18 kap 1 § OSL av förundersökningssekretess hos polis och åklagare.

Förundersökningssekretess innebär att uppgifter i en förundersökning i brottmål är sekretessbelagda om det kan antas att syftet med beslutade eller planerade åtgärder i utredningen motverkas om uppgiften blir offentlig. Om den enskilde vänder sig till socialtjänsten och vill veta om han eller hon blivit polisanmäld ska en sekretessbedömning göras. Socialtjänsten behöver alltid pröva den enskildes begäran om att få ta del av handlingar och fatta ett beslut. Önskar den enskilde få ut handlingar rörande polisanmälan bör han eller

hon hänvisas till polisen. *Se vidare* i kapitel Sekretess, avsnitt Sekretess mot part.

Beslut om förundersökningsbegränsning

Förundersökningsbegränsning är de fall polis eller åklagare avstår från att utreda ett brott eftersom att den misstänkte är misstänkt för så många brott att straffet inte skulle påverkas av att man utreder ytterligare ett. Förundersökningen avslutas i dessa fall utan att åtal väcks.

Beslut om åtalsunderlåtelse

En åtalsunderlåtelse betyder att brottet utreds men inte leder till åtal och rättegång. Åtalsunderlåtelse har samma verkan som en dom. Åtalsunderlåtelse beslutas när åklagaren anser att man kan väcka åtal för brottet eftersom det står klart att brottet begåtts t.ex. om den misstänkte erkänt. Åklagaren får besluta om åtalsunderlåtelse under förutsättning att något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts. I dessa fall fastställs inte socialtjänstens skadestånd. En högre åklagare kan ompröva åklagares beslut. Begäran om överprövning ska ske i undantagsfall.

Beslut om strafföreläggande

Strafföreläggande är en förundersökning som inte leder till åtal och rättegång eftersom t.ex. den misstänkte erkänner straffet och det står klart vilket straff det ska bli. I dessa fall kan åklagaren meddela om ett strafföreläggande som har samma verkans som en dom men däremot fastställs inte socialtjänstens skadestånd.

Beslut att väcka åtal

Om en åklagare bedömer att bevisen är så starka att åklagaren kan anta att den misstänkte kommer att fällas för brottet ska åtal väckas. Åklagaren lämnar då in en stämningsansökan till tingsrätten.

Begäran om överprövning

Om socialtjänsten anser att skälen för åklagarens eller polisens beslut att inte inleda förundersökning eller lägga ner den är felaktigt bör socialtjänsten begära överprövning av beslutet.

En begäran om överprövning ställs till den myndighet som fattade beslut om att lägga ned åtalet. Innan en begäran om överprövning görs bör socialtjänsten diskutera med polisen/åklagaren om det har framkommit några nya uppgifter i deras utredning som socialtjänsten inte har tagit del av innan. Om det finns grund för det kan förundersökningsprotokollet begäras ut för att kunna avgöra om det finns anledning att överpröva nedläggningsbeslutet (35 kap 8 § OSL)

Begäran ska innehålla följande uppgifter:

- vem som gör begäran
- vilket ärende det avser, ange diarienummer
- anledningen till varför socialtjänsten anser att beslutet ska överprövas

Domstolens arbete

När åtal har väckts överlämnas ärendet till domstolen. Domstolens uppgift är att pröva om åklagaren med hjälp av utredningen kan bevisa att den åtalade har begått just det brott som åklagaren påstår. Ärendets prövas vid en rättegång (huvudförhandling). Vid en huvudförhandling i ett brottmål beslutar domstolen om den tilltalade, det vill säga den som är misstänkt och åtalad för ett brott, är skyldig. Samtidigt avgörs vilket straff (påföljd) det ska bli.

Om det står bortom allt rimligt tvivel att brott har begåtts döms den åtalade. Skadestånd kan tilldömas socialtjänsten endast om den åtalade blir dömd till ansvar. *Se mer* om skadestånd i avsnitt Polisanmälan.

Tingsrättens dom kan överklagas till hovrätten. I vissa fall krävs det prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva målet. Hovrättens dom kan i sin tur överklagas till högsta domstolen. Det krävs prövningstillstånd för att högsta domstolen ska pröva ett mål.

Att höras som vittne eller sakkunnigvittne

En handläggare från socialtjänsten kan kallas till domstolen för att höras som vittne eller sakkunnigvittne. Som vittne kommer handläggaren höras om vad den åtalade har gjort, vilken information han eller hon har fått m.m. Handläggaren kan även höras som sakkunnigvittne. En sakkunnig är någon som är expert inom ett visst område och som kallas in för att förklara något specifikt. T.ex. förklara vilka regler som gäller för ekonomiskt bistånd eller vilka kontroller som görs innan utbetalning sker.

Vittnesplikt gäller vilket innebär att den som kallas som vittne är skyldig att vittna. Vittnet ska avlägga ed och lämna uppgifter under straffansvar. Under vittnesförhöret gäller inte sekretessen.

Den som blir kallad som vittne ska förbereda sig inför förhöret. Man kan kontakta den som begärt vittnesförhöret för att ställa frågor. Vittnet ska ta reda på vad det är för frågor man förväntas svara på.

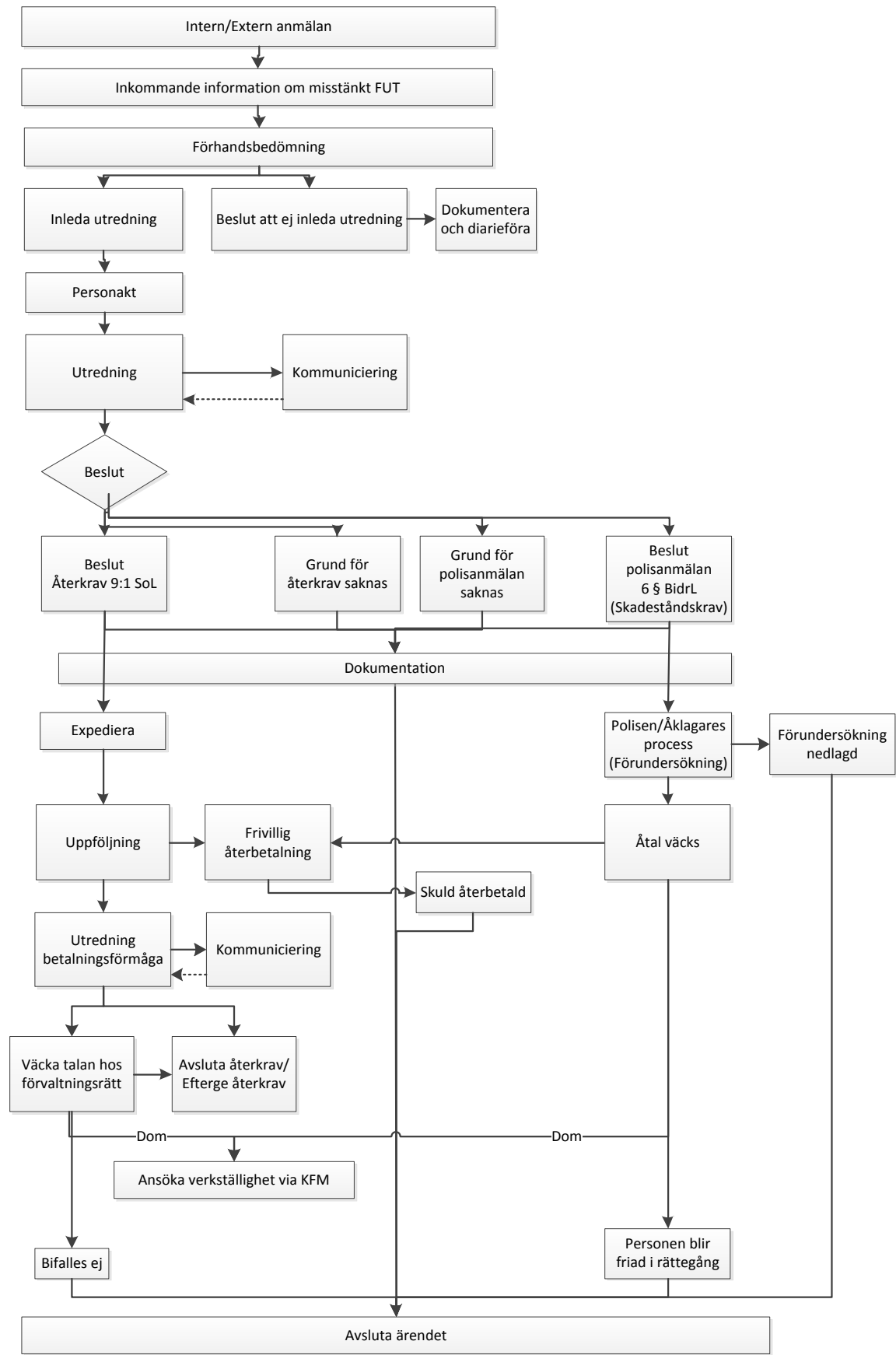
Vittne eller sakkunnigvittne bör av rätten begära ersättning för kostnader såsom förlorad arbetstid och resor.

Avsluta utredning/ärendet

Ett ärende ändrar status från utredning till uppföljning beroende på om det finns en pågående utredning eller inte. Ett ärende ska avslutas när det inte längre finns intresse för socialtjänsten att utreda eller bevaka beslut om återkrav och/eller polisanmälan.

Se vidare i kapitel Handläggning i paraplysystemet.

Processkarta

3. Sekretess

En FUT-utredning omfattas av samma sekretessbestämmelser som socialtjänstens övriga myndighetsutövning. Grundprincipen är att kontroller och utredningskontakter genomförs med samtycke från den enskilde, *se vidare* i avsnittet om utredningsåtgärder. Inom ramen för en FUT-utredning finns däremot en möjlighet att i de fall den enskilde inte medverkar genomföra vissa utredningsåtgärder utan samtycke. Externa kontakter utan samtycke ska alltid samrådask med stadens jurister.

Läs mer i Socialstyrelsens handbok: Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten.

Utredningsåtgärder utan samtycke

För att kunna fullgöra sina uppgifter kan det ibland vara nödvändigt att utredaren tar kontakt med och därmed lämnar ut uppgifter till t.ex. en annan myndighet. Socialtjänsten tar i dessa fall kontakter med stöd av 10 kap 2 § OSL. De kontrollmetoder som förutsätter att en utredare behöver ta stöd av 10 kap 2 § OSL ska utföras restriktivt. Möjligheterna till att få samtycke från den enskilde måste först ha prövats.

Ett exempel på när det kan finnas skäl för att använda 10 kap 2 § OSL är när nämnden har fastställt att det har skett en felaktig utbetalning men inte kan fastställa exakt vilken period det avser. Vid kontroll av taxering ser nämnden att en person under föregående år har haft oredovisade inkomster. Personen har varit aktuell under hela året men nämnden behöver kontakta arbetsgivaren för att fastställa exakt vilka månader inkomsten avsåg. Om en kontakt behöver tas enligt detta lagrum ska ställningstagandet dokumenteras i en journalanteckning.

Sekretess mellan stadsdelarna/annan kommun

Enligt 12 kap 7 § SoL ska socialnämnden på begäran av annan myndighet lämna uppgifter till denna om utbetalad ekonomisk hjälp, om syftet är att undvika felaktiga utbetalningar. Detta gäller enbart för att förhindra felaktiga utbetalningar och används främst i den pågående utredningen om rätten till bistånd. Lagrummet gäller även mellan stadsdelar och/eller annan kommun.

Om stadsdel A får ett muntligt samtycke att kontakta stadsdel B krävs att personen lämnar ett muntligt samtycke även till stadsdel B

för att uppgiften ska kunna lämnas från stadsdel B. I de fall det inkommer ett skriftligt medgivande behöver båda stadsdelarna ta del av det. Anledningen är att båda stadsdelarna lämnar sekretessbelagd information.

Sekretess mellan ärenden

I vissa fall inkommer uppgifter i ett ärende (ärende 1) som påverkar ett annat ärendes (ärende 2) rätt till bistånd. Ett exempel på detta är när en person (A) söker bistånd som inneboende/andrahand och socialnämnden kontrollerar om förstahandshyresgästen (B) uppbär bistånd för samma lägenhet. I detta fall kan det från person (A) behöva användas en kopia på kontrakt eller andra uppgifter i utredningen om person (Bs) rätt till bistånd.

I dessa fall kan uppgifter/handlingar från person A behöva delges person B och därmed sekretessen brytas för att förhindra att en felaktig utbetalning sker. Detta sker med stöd av 10 kap 2 § OSL, nödvändigt utlämnande.

Dokumentation

Person (A)

Dokumentera i journal att följande uppgifter och handlingar (ange vilka) har lämnats för kännedom i ett annat ärende (ange vilket ärende) eftersom de påverkar detta ärendes rätt till bistånd. Uppgifterna har lämnats för att nämnden ska kunna fullgöra sin verksamhet enligt 10 kap 2§ OSL.

Person (B)

Uppgifterna skrivs i en inkommande information, utredningstyp ”Misstänkt FUT”. I dokumentation bör det framgå varifrån uppgifterna kommer ifrån (ange vilket ärende), om det inte finns särskilda skäl till att sekretessbelägga det mot den det berör. Ett särskilt ställningstagande om sekretess mot part ska i sådant fall göras.

Uppgiftslämnande mellan myndigheter

Respektive myndighet har olika sekretessbrytande bestämmelser som innebär att de kan begära uppgifter från varandra. Vid begäran av uppgifter ska myndigheten hänvisa till gällande lagrum.

Socialtjänstens har möjlighet att inhämta uppgifter enligt 11 kap 11 § socialtjänstlagen (2001:453) och 3 § i förordning (2008:975) om uppgiftsskyldighet i vissa fall enligt socialtjänstlagen (2001:453). Följande myndigheter omfattas av bestämmelsen: Arbetsförmedlingen, Arbetslöshetskassorna, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket.

Vid begäran av uppgifter från andra myndigheter har nämnden även möjlighet att hänvisa till generalklausulen i 10 kap 27 § OSL. Generalklausulen gäller inte hälso- och sjukvård och socialtjänsten vilket innebär att andra myndigheter inte kan begära uppgifter från socialtjänsten enligt denna paragraf.

Delgivning: Om den enskilde inte går att nå kan kontaktuppgifter behöva inhämtas från en annan myndighet för att kunna delge personen ett beslut. Enligt 10 kap 26 § OSL hindrar inte sekretessen att en uppgift om en enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats lämnas till en myndighet om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932).

Ytterligare gäller lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen för följande myndigheter: Migrationsverket, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna. Skyldigheten gäller dock inte i Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet.

Socialtjänsten har en skyldighet enligt 12 kap 7§ SoL, att på begäran av en myndighet lämna ut uppgifter till denna om utbetalad ekonomisk hjälp, om syftet är att undvika felaktiga utbetalningar. Observera att detta även gäller uppgift till Skatteverket i ärenden som rör taxering.

Försäkringskassan har möjlighet att inhämta uppgifter från socialtjänsten enligt 110:31 SFB. De ska motivera vilka uppgifter de önskar och enligt vilket lagrum de inhämtar uppgifter från. För ytterligare vägledning se dom i Kammarrätten Stockholm mål nr1523-10. I de ärenden där det finns behov av att ta kontakt med Försäkringskassans bör kontakt tas med deras kontrollutredare.

Kronofogden har möjlighet att inhämta uppgifter enligt 4 kap 15 Utsökningsbalken. De ska motivera vilka uppgifter de önskar och enligt vilket lagrum de inhämtar uppgifter från. I de ärenden där det finns behov av att ta kontakt med kronofogden tas kontakt med den kronoinspektör som har samordnande ansvar för förfrågningar från FUT-utredarna.

Dokumentation

När uppgifter inhämtas/lämnas dokumenteras det enligt vilket lagrum som uppgifterna har inhämtats/lämnats tillsammans med de uppgifter som framkom i kontakten.

Sekretess mot part

Den enskilde är part i ärendet och har i de allra flesta fall rätt att ta del av sin dokumentation hos socialtjänsten. En handling får dock inte lämnas ut till parten i den utsträckning det är av allmänt intresse att det är av synnerlig vikt att materialet inte röjs. Det kan till exempel vara när en polisanmälan gjorts eller till skydd mot en anmälare. I de fall den enskilde inte får ta del av handlingarna måste socialtjänsten fatta ett beslut om sekretess mot part enligt 10 kap 3 § OSL. Den enskilde har rätt att få ett skriftligt beslut. I de fall det rör en polisanmälan görs även en hänvisning till förundersökningssekretess enligt 18 kap 1 § OSL.

4. Efterkontroll

Med anledning av att den vanligaste orsaken till en FUT-utredning är att en person inte redovisar sina inkomster genomförs varje år efterkontroller av taxerad inkomst i avslutade ärenden. Granskningen innebär att taxerad inkomst jämförs med redovisad inkomst i samband med ansökan med urvalet att personen ska ha varit aktuell på ekonomiskt bistånd hela taxeringsåret och avslutades i början på året därefter. Observera att jobbstimulansen måste observeras särskilt.

Listor på avslutade ärenden som varit aktuella hela föregående år och som avslutades under perioden januari-juni innevarande år sammanställs och skickas till Skatteverket med en begäran om taxeringsuppgifter och uppgift skatteåterbäring.

När uppgifterna återkommer från Skatteverkets genomförs en ärendegenomgång i de ärenden där en person har haft en inkomst. Varje normberäkning sammanställs för att säkerställa om personen har redovisat samtliga inkomster i samband med ansökan.

Se vidare i mallen för efterkontroll.

5. Handläggning i paraplysystemet

Paraplysystemet är stadens verksamhetssystem och det används för registrering och dokumentation av utredningen om felaktig utbetalning (FUT-utredning).

FUT-utredningen är en utredning som sker enbart i den drabbade förvaltningens intresse och den påverkar inte ärendansvaret mellan stadsdelsförvaltningarna. En FUT-utredning kan bedrivas vid en förvaltning samtidigt som den det gäller är aktuell för ekonomiskt bistånd vid en annan.

Se även vidare i Lathund för sociala system – Ekonomiskt bistånd.

Registrering/Samhörighet

När socialtjänsten får kännedom om att felaktig utbetalning har skett eller kunde ha skett ska den omgående registreras som Inkommande Information i Paraplysystemet.

Hushållsbegreppet har i paraplysystemet ersatts av begreppet samhörighet. I samhörigheten registreras den person som är direktberörd av informationen, d.v.s. den som orsakade eller mottog den felaktiga utbetalningen. Vid utredning som gäller gifta eller sammanboende är kvinnan aktledare. När det gäller samkönade par, är den äldste aktledare.

Huvudregeln är att den som registreras är den som beslutet om ekonomiskt bistånd riktat sig till. I en samhörighet kan det förekomma fall där misstanken om en felaktighet är riktad mot den ena parten men båda två ska ändå registreras då de utgör en ekonomisk enhet i detta sammanhang.

Har ett par varit aktuella för gemensamt bistånd när den felaktiga utbetalningen inträffade, men är skilda när utredningen om felaktig utbetalning ska inledas, registreras två utredningar. Beslutet om återkrav gäller solidariskt för båda personerna om det är fastställt att de gemensamt orsakade den felaktiga utbetalningen. I dessa fall fattas enbart ett återkravsbeslut, de registreras i ett av ärenden och sedan kopieras återkravsbeslutet från dokumenthanteraren till den andra akten. Paret får ta del av samma återkravsbeslut och ansvarar själva för fördelningen av betalningen.

Om en person varit aktuell för bistånd som ensamstående när den felaktiga utbetalningen inträffade, men när utredning om felaktig utbetalning ska inledas är gift, reg. partner eller sammanboende ska utredning endast omfatta den i hushållet som mottog den felaktiga utbetalningen.

I fall där socialtjänsten misstänker att två personer som inte utgör en samhörighet, exempelvis syskon eller vänner, har orsakat felaktig utbetalning i maskopi med varandra ska två utredningar startas.

Det kan även förekomma fall när det redan från början tyder på att det är en annan person än den som beslutet riktat sig mot som ligger bakom felaktigheten. I dessa fall ska inledningsvis en utredning om felaktig utbetalning inledas i den första personens namn, dvs. den som beslutet riktat sig mot, och om utredningen sedan visar att det är den andre som är återbetalningsskyldig eller misstänkt för bidragsbrott ska en ny registrering göras för denne. Det är ovidkommande om den enskilde tidigare uppburit ekonomiskt bistånd eller ej. Det ska tydligt dokumenteras i den första utredningen att ny utredning registrerats i den andres namn.

Diarieföring/ Ärendediarium

Varje ärende som aktualiseras får ett eget ärendediarium över de dokument som upprättas i systemet. Uppgifter till detta diarium skapas automatiskt av systemet när handlingar upprättas eller registreras i samband med dokumenthanteringen.

Inkommande information

Detaljer om vem informationen berör, informationssätt, typ av information och uppgiftslämnare m.m. ska registreras. Typ av info är *Misstänkt FUT* och undertypen beskriver vilken form av felaktighet som misstänks, se bilden nedan.

Inkommande Information

Information angående

Personnr: 771001-001K Sekel: 9 Telefonnr: 08-508 00 00 Sök...
Efternamn: Asson Mobilnr: 07612-00 00 00 Sök KIR...
Förnamn: Beta Emailadress: Beta@mail.se Skapa pnr
c/o: Medborgarskap: Sverige
Gatuadress: Deltavägen 1 1 tr Församling: Annan
Postnr: 120 50 Civilstånd: Ogift
Ort: ÅRSTA Område: ÄLVSJÖ 06

Samhörighet

Personnr	Efternamn	Förnamn	Sek
----------	-----------	---------	-----

Registrera

Ank datum: 2008-12-09 Typ av info: Misstänkt FUT
Uppg lämnare: Försäkringskassa Undertyp:
Infosätt: Skriftlig (ej fax) Boende/vistelse
Falska handlingar
Hushållsgemenskap
Interna felaktigheter
Oredovisade inkomster
Oredovisade tillgångar

Vidarebefordras

Enhet: Handläggare: Avbryt

Skriv ut... OK-ny Prel re

Uppgifterna som rör misstanken om felaktig utbetalning sammanställs i dokumenthanteraren i mallen Inkommande information – Misstänkt FUT.

Förhandsgranskning/Preliminär registrering

En inkommen anmälan registreras som Inkommande Information. En anmälan kan leda till att:

1. Ett ärende aktualiseras om samhörigheten inte redan är aktuell.
2. Ny utredning öppnas om samhörigheten redan är aktuell och den inkomna handlingen inte berör den redan pågående utredningen om felaktig utbetalning.
3. Den kopplas till en redan pågående utredning om felaktig utbetalning.
4. Den inte föranleder någon åtgärd från socialtjänstens sida. Ingen åtgärd väljs och samtliga uppgifter om den enskilde försvinner ur registret. *Se vidare* i kapitel Handläggningsprocessen, avsnitt Förhandsbedömning.

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
36 (46)

Siffrorna är hänvisningar till åtgärderna ovan.

Aktupplägg

Personakt eller inneliggare läggs upp.

För varje person som blir föremål för utredning om felaktig utbetalning ska en ”inneliggare felaktig utbetalning” läggas upp. För utredningar som gäller gifta eller sammanboende läggs inneliggaren upp på kvinnan. När det gäller samkönade par, på den äldste. Inneliggare ska så långt det är möjligt förvaras tillsammans med akten, undantaget kan vara under en pågående FUT-utredning.

I inneliggaren ska handlingar som hör till utredningen, beslut, verkställighet och uppföljning av beslut förvaras. Handlingarna i inneliggare felaktig utbetalning ska förvaras i kronologisk ordning. Handlingar som finns i andra inneliggare i samma personakt ska endast flyttas till inneliggare felaktig utbetalning om de kan utgöra bevisning i ärendet. En anledning att flytta över dessa är att de inte ska riskera att rensas om biståndsärendet avslutas under pågående FUT-utredning. Ansökningsblanketter och beslut behöver ej flyttas till inneliggare.

Rensning av inneliggaren görs i samband med att ärendet avslutas, på grund av att det inte funnits skäl till återkrav eller polisanmälan, återkravet är återbetalat, beslut om att efterge återkravet eller om dom har inkommit angående polisanmälan. Det som kan rensas är det som finns kvar i paraplysystemet, dvs journalanteckningar, kopia på brev eller liknande. *Se vidare* i Socialstyrelsens handbok:

Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, kapitel Bevarande och gallring av handlingar m.m. och i gällande hanteringsanvisningar för stadsdelsförvaltningarna med aktuella gallringsföreskrifter.

Utredning

När ett ärende aktualiseras i systemet registreras automatiskt ett beslut om att utredning påbörjas enl. 11 kap 1 § SoL. I beslutsformuleringen beskrivs att utredning av felaktig utbetalning inleds.

Förvaltning	Arbetsenhet	Huvudhandläggare	Utredningstyp	Underutredningstyp
-------------	-------------	------------------	---------------	--------------------

Beslutsformulering:
Beslut att inleda utredning om felaktig utbetalning.

Inleda utredning enligt ...
SoL 11 kap 1 § | SoL 11 kap 1 § och 2 § | IE 1992:1068 | Avbryt

Varje utredning har en huvudhandläggare och ett valfritt antal medhandläggare. I utredningen registreras fattade beslut, ändringshistorik av beslut, journalanteckningar och övrig dokumentation.

Journalanteckning

Journalanteckningar skrivs i varje utredning och gäller de personer som ingår i samhörigheten. Systemet registrerar automatiskt vem som är inloggad och datum för när anteckningen skrevs. Anteckningarna sparas en gång per dygn och kan således ändras samma dag de skrivs men inte dagen efter.

Dokumenthanteraren

Samtliga handlingar som upprättas i enskilt ärende ska vara upprättade i Dokumenthanteraren. På detta sätt har dokumenten rätt utseende, typsnitt och sidhuvud samt att är tillgängliga.

En handling upprättas genom att:

1. Välja de mallar som redan finns i dokumenthanteraren
2. Importera upprättat dokument till dokumenthanteraren

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
38 (46)

Se vidare: FUT-mallarna finns på stadens samarbetsyta kring FUT.

Beslut

När beslut registreras anges beslutsfattare, lagrum m.m. tillsammans med beslutsformulering och beslutsunderlag. Ett beslut kan sparas som *förslag* för att sedan ändras till *beslutat* när t.ex. nämnden har fattat sitt beslut.

Utredning - Uppföljning [590410-003M]

Utredning angående

Personnr	Efternamn	Förnamn
590410-003M	Westerdal	Ove

Handläggare: Malin Eriksson

Lägg till handläggare:

Ta bort Ny huvudhandl Ny 1:e medhandl Lägg till

Utredning

Startad: 2010-07-07

Ärendestatus: Utredning

Bev datum: 0000-00-00

Utredningstyp: Felaktig utbetalning

Avslutad: 0000-00-00

Beskrivning:

Externa kontakter

Ta bort Lägg till

Journalant... **Beslut...** Dok hent... Översikt... OK Avbryt

Klicka på beslut. Översikt beslut visas.

Översikt beslut [590410-003M]

Sök

Beslutstyp: Samtliga

Beslutsfattare: Samtliga

Beslutsdatum

Fr.o.m.: 0000-00-00

T.o.m.: 0000-00-00

Sök

Befintliga beslut

Besl. typ	Besl. id	Besl. dat	Status
Övrigt	7715552	2012-02-22	Beslutat
Övrigt	7715458	2012-02-22	Beslutat
Övrigt	6897105	2010-07-07	Beslutat

Beslut

Ansvarig handläggare: Malin Eriksson

Beslut

Beslutsstatus: Beslutat

Beslutsdatum: 2010-07-07

Tjänstemannabeslut

Ännat beslut

Beslutsfattare: Malin Eriksson

Lag kap/§: SoL 11 kap 1 §

Eftersom detta är det första beslutet i utredningen är det inte redigerbart.

Beslut angående

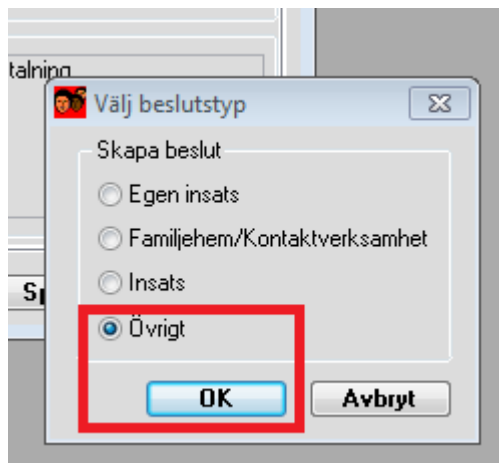
Beslut för samtliga	Personnr	Efternamn	Förnamn	Gäller
☒	590410-003M	Westerdal	Ove	☒

Beslutsformulering

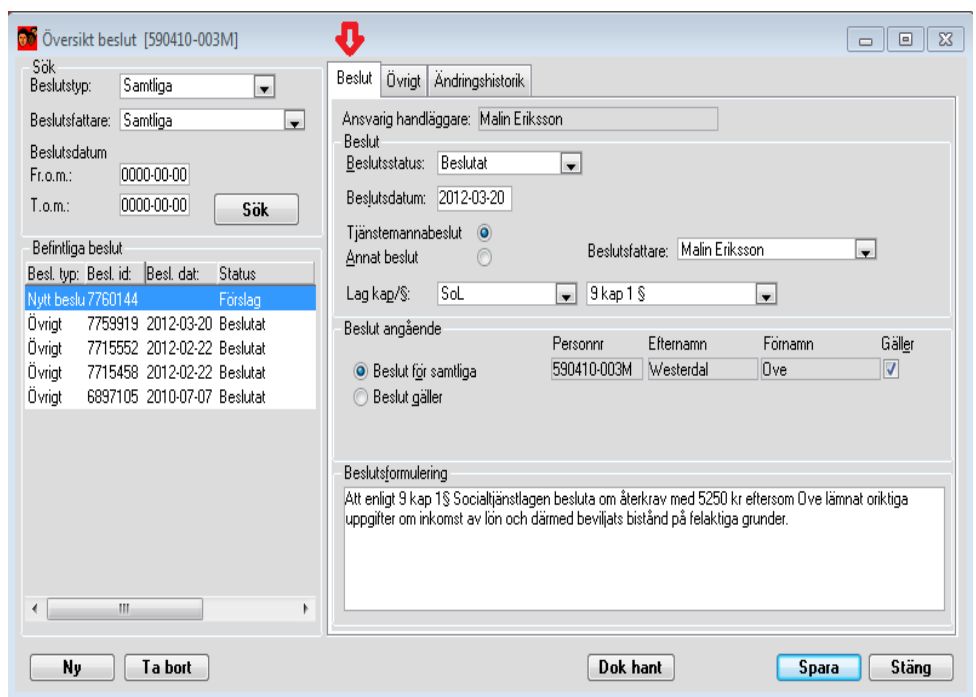
Beslut att inleda utredning enligt 11:1 SoL gällande misstanke om felaktig utbetalning.

Ny Ta bort Dok hent Spara Stäng

Klicka på Ny. Du kommer till Välj beslutstyp.

Välj Övrigt. Tryck OK. Du kommer till Översikt beslut. Välj beslutsfliken.

Ange:

1. Beslutstatus: Beslutat
2. Beslutsdatum: Det datum beslutet togs.
3. Beslutsfattare: Enligt delegationsordningen.
4. Lag kap/§: SoL 9 kap 1 § vid återkrav
Bidr.brottslag 6 § vid polisanmälan
5. Beslut angående: Beslut för samtliga eller en i samhörigheten.
6. Beslutsformulering: Förslagsvis samma formulering som i beslutet i dokumenthanteraren.

Byt till Övrigfliken.

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
40 (46)

Besl. typ	Besl. id	Besl. dat.	Status
Nytt beslu	7760144		Förslag
Övrigt	7759919	2012-03-20	Beslutat
Övrigt	7715552	2012-02-22	Beslutat
Övrigt	7715458	2012-02-22	Beslutat
Övrigt	6897105	2010-07-07	Beslutat

Ange

1. Beslut: FUT-återbetalning (vid återkrav)
Anmälan (vid polisanmälan)
2. Adressat: Privatperson (vid återkrav)
Polis (vid polisanmälan)
3. Belopp: Återkravsbeloppet (ska inte fyllas i vid annat än återkrav)

Återkrav

Beslut om återkrav fattas enligt 9 kap 1 § SoL. Beslutsfattare är den som har delegation att fatta beslutet. I beslutsformuleringen ska framgå belopp, period och vad som orsakat den felaktiga utbetalningen. Under fliken Övrigt uppges FUT- återbetalning som beslut och adressat är den som tar emot beslutet, i dessa fall Privatperson samt belopp.

Efter fattat beslut om återkrav ska beslutet om återkrav dokumenteras i mallen för *Beslut Återkrav* samt expedieras till den enskilde, till kravhandläggare för bevakning samt en kopia till akten.

Översikt beslut [771001-002K]

Sök
Beslutsstyp: Samtliga
Beslutsfattare: Samtliga
Beslutsdatum
Fr.o.m.: 0000-00-00
T.o.m.: 0000-00-00 **Sök**

Befintliga beslut

Besl. typ	Besl. id	Besl. dat.	Status
Övrigt	7099696	2010-12-02	Beslutat
Övrigt	7099687	2010-12-02	Beslutat

Ansvarig handläggare: Malin Eriksson

Beslut
Beslutsstatus: Beslutat
Beslutsdatum: 2010-12-02
Tjänstemannabeslut
Ännat beslut
Lag kap/§: SoL 9 kap 1 §

Beslutsfattare: Malin Eriksson

Beslut angående

Personnr	Efternamn	Förnamn	Gäller
771001-002K	Åsson	Beta	☒

Beslutsformulering
Att återkräva felaktigt utbetalt bistånd med 25 000 kr för perioden 0810-0812 som orsakats av att Beta Åsson lämnat oniktigt uppgifter gällande hushållsgemenskap.

Ny **Ta bort** **Dok hant** **Spara** **Stäng**

Översikt beslut [771001-002K]

Sök
Beslutsstyp: Samtliga
Beslutsfattare: Samtliga
Beslutsdatum
Fr.o.m.: 0000-00-00
T.o.m.: 0000-00-00 **Sök**

Befintliga beslut

Besl. typ	Besl. id	Besl. dat.	Status
Övrigt	7099696	2010-12-02	Beslutat
Övrigt	7099687	2010-12-02	Beslutat

Information om beslutet

Beslut: FUT - Återbetalning
Beslut undertyg:
Adressat: Privatperson
Enl. protokoll:
Vårdnad:
Utredningstid:
Fakturerade kostnader: kr
Belopp: 25000 kr
Utredn. förlängd t.o.m.: 0000-00-00

Ny **Ta bort** **Dok hant** **Spara** **Stäng**

Polisanmälan

Beslut om att polisanmäla misstänkt bidragsbrott fattas enligt 6 § bidragsbrottslagen. I beslutsformuleringen ska framgå period och av vilken anledning bidragsbrott misstänks. Beslutsfattare är den som har delegation att fatta beslutet. Under fliken Övrigt anges Anmälan som typ av beslut och adressaten är Polis. Mal-len Anmälan om misstänkt brott upprättas i Dokumenthanteraren och expedieras till polisen med samtliga bilagor. En kopia sparas i akten.

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
42 (46)

The screenshot shows the 'Översikt beslut' window for case 771001-002K. The interface is divided into several sections:

- Search and Filter:** Includes dropdowns for 'Snik' (Samtliga) and 'Beslutsfattare' (Samtliga), date fields for 'Fr.o.m.' and 'T.o.m.' (both 0000-00-00), and a 'Sök' button.
- Decision Overview:** A table listing 'Befintliga beslut' with columns for 'Besl. typ', 'Besl. id', 'Besl. dat.', and 'Status'. The first row is highlighted: 'Nytt beslu 6072050 Förslag'. Other rows show 'Övrigt' decisions from 2008-12-09 with status 'Beslutat'.
- Decision Details:** Includes 'Beslut' (Övrigt), 'Ändringshistorik', 'Ansvarig handläggare' (Xerxes Fallah), 'Beslutsstatus' (Beslutat), 'Bevakningstyp', 'Beslutsdatum' (2008-12-09), 'Beyakningsdatum' (0000-00-00), 'Tjänstemannabeslut' (radio button), 'Annat beslut' (radio button), 'Beslutsfattare' (Xerxes Fallah), and 'Lag kap/S' (Bidr. brottsl / 6 \$).
- Decision Concerning:** A section for 'Beslut angående' with fields for 'Personnr' (771001-002K), 'Efternamn' (Asson), 'Förnamn' (Beta), and 'Gäller' (checked).
- Decision Formulation:** A text area containing the text: 'Att polisanmäla misstänkt bidragsbrott för perioden 0810-0812 då den enskilde orsakat felaktig utbetalning genom att lämna oriktig uppgift om hushållsgemenskap.'
- Buttons:** 'Ny', 'Ta bort', 'Dok hant', 'Spara', and 'Stäng' are located at the bottom.

The screenshot shows the 'Översikt beslut' window for case 771001-002K, with the 'Ändringshistorik' tab selected. The interface is divided into several sections:

- Search and Filter:** Similar to the first screenshot, with 'Snik' (Samtliga) and 'Beslutsfattare' (Samtliga) dropdowns, and date fields for 'Fr.o.m.' and 'T.o.m.' (both 0000-00-00).
- Decision Overview:** A table listing 'Befintliga beslut' with columns for 'Besl. typ', 'Besl. id', 'Besl. dat.', and 'Status'. The first row is highlighted: 'Nytt beslu 6072050 Förslag'. Other rows show 'Övrigt' decisions from 2008-12-09 with status 'Beslutat'.
- Information om beslutet:** This section contains dropdowns for 'Beslut' (Anmälan), 'Beslut undertyg', 'Äressat' (Polis), 'Enl. protokoll', 'Värmdad', and 'Utredningstid'. It also includes fields for 'Fakturerade kostnader' (kr) and 'Utredn. förlängd t.o.m.' (0000-00-00).
- Buttons:** 'Ny', 'Ta bort', 'Dok hant', 'Spara', and 'Stäng' are located at the bottom.

Ändringshistorik

När ett fattat beslut upphör att gälla, ändras, fastställs av högre instans eller verkställs, ska dessa uppgifter kodas in och dokumenteras. Det ska ske i beslutets *Ändringshistorik*. Där *Beslutflöde* resp. *Insats* väljs med möjlighet att notera *Kommentarer*. Uppgifterna i ändringshistorik kan korrigeras och raderas löpande.

Välj ändringshistorikfliken.

Översikt beslut [590410-003M]

Sök
 Beslutstyp: Samtliga
 Beslutsfattare: Samtliga
 Beslutsdatum
 Fr.o.m.: 0000-00-00
 T.o.m.: 0000-00-00
 Sök

Befintliga beslut

Besl. typ	Besl. id	Besl. dat.	Status
Övrigt	7760144	2012-03-20	Beslutat
Övrigt	7759919	2012-03-20	Beslutat
Övrigt	7715552	2012-02-22	Beslutat
Övrigt	7715458	2012-02-22	Beslutat
Övrigt	6897105	2010-07-07	Beslutat

Ny händelse
 Beslutsflöde: [] Instans: []
 Kommentar:

Översikt
 Datum: [] Instans: [] Flöde: [] Handläggare: []

Ta bort
 Ny
 Skriv ut

Ny Ta bort Dok hant Spara Stäng

Fyll i beslutsflöde (se nedan vilka alternativ som ska användas) och sedan instans och skriv en kommentar.

Detta exempel är ett återkravsbeslut som ej återbetalas och det görs en ersättningstalan till FR.

Översikt beslut [590410-003M]

Sök
 Beslutstyp: Samtliga
 Beslutsfattare: Samtliga
 Beslutsdatum
 Fr.o.m.: 0000-00-00
 T.o.m.: 0000-00-00
 Sök

Befintliga beslut

Besl. typ	Besl. id	Besl. dat.	Status
Övrigt	7760144	2012-03-20	Beslutat
Övrigt	7759919	2012-03-20	Beslutat
Övrigt	7715552	2012-02-22	Beslutat
Övrigt	7715458	2012-02-22	Beslutat
Övrigt	6897105	2010-07-07	Beslutat

Ny händelse
 Beslutsflöde: FUT Beslut ers.talan FR Instans: Nämnden
 Kommentar:
 Beslut att enligt 9 kap 3 § SoL besluta om ansökan om ersättningstalan till Förvaltningsrätten eftersom skulden ej är återbetald. Se ansökan i dokument hanteraren.

Översikt
 Datum: 2013-05-31 Instans: Nämnden Flöde: FUT Beslut ers.talan FR Handläggare: Malin Eriksson

Ta bort
 Ny
 Skriv ut

Ny Ta bort Dok hant Spara Stäng

Val av beslutsflöde och instans:

Återkrav

	Beslutsflöde	Instans
Kravet återbetalat	FUT återbetald	Privatperson

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
44 (46)

Kravet återbetalas ej	FUT Beslut ers.talan FR	Nämnden (registreras när beslutet tagits i nämnden)
Dom	Bifallet av/Avslaget av	FR/KR osv.
Dom överklagas	Överklagat till	KR osv.
3-årsgränsen passerad	FUT 3-årsgränsen passerad	Nämndens delegat
Kravet ska efterges	FUT Eftergift återkrav 9:4 FUT Eftergift återkrav delv 9:4	Nämndens delegat

Polisanmälan

	Beslutsflöde	Instans
Nedlagd utredning – åtal väcks ej	Nedlagt	Polis/Åklagare
Överprövning av polis/åklagares beslut	FUT-överprövning	Nämndens delegat
Fällande dom/ strafföreläggande/ åtalsunderlåtelse	Bifallet	Åklagare/TR osv.
Åtal ogillas (dom)	FUT-åtal ogillas	TR osv
Dom överklagas	Överklagat till	HR osv.

Uppföljning

När beslut om återkrav eller polisanmälan fattas ska ärendestatus ändras från *Utredning* till *Uppföljning*. På detta sätt blir det tydligt att utredningen är slutförd, inga fler beslut finns att fatta. De fattade besluten ska följas upp och förändringar dokumenteras.

The screenshot shows a window titled "Utredning - Uppföljning [771001-002K]". It contains several sections:

- Utredning angående:** A table with columns "Personnr", "Efternamn", and "Förnamn". The first row contains "771001-002K", "Asson", and "Beta".
- Handläggare:** A text field containing "Xerxes Fallah" and a "Lägg till handläggare:" dropdown menu.
- Buttons:** "Ta bort", "Ny huvudhandl", and "Lägg till".
- Utredning:** Fields for "Startad:" (2008-12-09), "Ärendestatus:" (dropdown menu with "Utredning" selected), "Bev datum:" (0000-00-00), "Utredningstyp:" (Felaktig utbetalning), and "Avslutad:" (0000-00-00). A "Beskrivning:" text area is also present.
- Externa kontakter:** A section with "Ta bort" and "Lägg till" buttons.
- Bottom bar:** "Journalant...", "Beslut...", "Dok hant...", "Översikt...", "OK", and "Avbryt".

Återbetalningar

Återkrav och avräkningar ska även registreras i funktionen *Återbetalning* av kravhandläggare, samt journalföras.

Avslut av ärende

Ett ärende får hållas öppet så länge det finns ett intresse från socialtjänsten att utreda eller bevaka ärendet. När det inte längre finns intresse att utreda ett ärende vidare eller följa upp det ska ärendet avslutas omgående. Relevant avslutningsorsak ska väljas. Orsakskod *annat* ska användas mycket restriktivt. Följande avslutsorsaker kan väljas i utredningen:

Återbetalning-återkrav

När den enskilde återbetalat hela beloppet efter beslut om återkrav.

Återbetalning-skadestånd

När den enskilde återbetalat efter dom om skadestånd.

Återbetalning-ersättningstalan

- Att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
46 (46)

När den enskilde återbetalat efter dom från Förvaltningsrätten.

Avslutas utan åtgärd-interna fel

Används när utredning visar att det inte saknas grund för återkrav och/eller polisanmälan pga. interna felaktigheter i handläggningen av ekonomiskt bistånd.

Eftergift - 3årsgräns

När återkravsärendet inte längre går att driva till följd av att det gått för lång tid och inget skadestånd har yrkats.

Eftergift - annan orsak

T.ex. att beslut om återkrav fattats på felaktig grund eller att den enskilde ej bedöms ha återbetalningsförmåga inom de kommande tre åren.

Brottet preskriberat

När den enskilde inte längre kan dömas för misstänkt brott, vanligtvis 5 år efter brottstillfället.

Avliden

Inget återkrav

Inget återkravsbeslut har fattats, antingen pga. att kravet reglerats som normöverskott eller frivillig återbetalning. Används även vid farebrott. Om det gjorts en polisanmälan behöver ärendet inte hållas öppet för att avvakta dom då vi ej bevakar något skadestånd.

Ingen åtgärd

Grund för återkrav och polisanmälan saknas.

Brott kan ej styrkas

När utredning avslutas pga. av polisen lagt ner polisanmälan eftersom brott ej kan styrkas.

Övrigt

Om någon av de andra avslutsorsakerna inte stämmer överens på situationen används denna.